

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort:

Bedrag:

Gedeputeerde
belast met
behandeling: drs. J. de Bat

Vergadering PS:
Nr: DIO-M&S-088
Agenda nr:
Vergadering GS: 27 september 2016
Nr: 16013583

Onderwerp: Investeringsagenda Zeeland

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

Met de voorjaarsnota en de uitwerking daarvan in de begroting 2017 wordt in de jaren 2017-2019 een bestemmingsreserve Investeringsagenda gecreëerd van € 28,5 miljoen. Doelstelling is voldoende investeringsruimte te creëren om op geprioriteerde onderwerpen te investeren in de ontwikkeling van Zeeland. Met dit eerste programmeringsvoorstel worden de spelregels benoemd en wordt voorgesteld vanuit de bestemmingsreserve € 6.720.000,- te onttrekken voor investeringen en voorbereidingskosten in voornamelijk 2017, waarbij deels de uitvoering zal doorlopen in 2018, 2019 en 2020. Met deze investeringen geven we in 2017 een impuls aan Campus Zeeland, Economische Innovatie, de wateropgaven in de Zuidwestelijke Delta, de kwaliteit van de wegen en bedrijventerreinen.

Wat willen we bereiken?

Met de voorjaarsnota hebben we voorgesteld in de begroting 2017 ruimte te maken voor een aantal grotere investeringen die voor Zeeland nodig zijn. Met het creëren van investeringsruimte willen we gericht kansen benutten die zich de komende jaren voordoen, ook als we nu nog niet precies weten hoe groot de provinciale bijdrage moet zijn en wat de bijdrage van anderen is. Primair gaat de investeringsagenda over Campus Zeeland, de investeringen in de Zuidwestelijke delta, economische innovatie, bedrijventerreinen en de wegeninfrastructuur. In de begroting 2017 zijn deze onderwerpen beschreven in het onderdeel investeringen (1.1.1). In het geval van onderuitputting of grote kansen is als 'tweede schil'-onderwerp natuurontwikkeling aan de orde. Voor de investeringsagenda reserveren we in de meerjarenbegroting in de periode 2017-2019 € 28,5 miljoen. Deze middelen worden opgenomen in een bestemmingsreserve die in de loop van de drie jaren met dit bedrag wordt gevuld. Met dit voorstel wordt het onttrekken van middelen uit deze € 28,5 miljoen voor deze 5 onderwerpen voorgelegd.

Uitgangspunten

In de voorjaarsnota zijn drie uitgangspunten genoemd voor de investeringsagenda:

- het gaat om incidentele bijdragen of financiële impulsen
- besluitvorming over financiële inzet vanuit de bestemmingsreserve wordt expliciet aan Provinciale Staten voorgelegd
- de investering / financiële impuls leidt tot duurzame meerwaarde voor Zeeland, waarbij eventuele structurele kosten (life cycle costs) voor instandhouding via reguliere budgetten worden gedekt.

Daarbij is het van belang in zekere mate onderlinge coördinatie te verzorgen tussen de onderwerpen. Door te werken met een programmatische opzet, wordt voorkomen dat de investeringsagenda voor de korte termijn wordt gevuld met mogelijke investeringen die pas op langere termijn reëel blijken en geld nodeloos te lang wordt vastgezet.

Door niet bij voorbaat, en niet te snel, de beschikbare middelen op te delen over verschillende onderwerpen wordt ruimte gehouden om door uw Staten op geëigende momenten keuzes te maken.

Spelregels

Voor de investeringsagenda stellen we in navolging op de uitgangspunten daarom voor de volgende spelregels te hanteren:

1. Het benutten van middelen uit de investeringsagenda gebeurt middels besluitvorming door Provinciale Staten. Hiervoor zal 2 keer per jaar een programmeringsvoorstel aan Provinciale Staten worden voorgelegd gelijktijdig met de voorstellen voor de begroting/najaarsnota en voorjaarsnota.
2. In het programmeringsvoorstel zal worden gevraagd middelen uit de Investeringsagenda (bestemmingsreserve) toe te kennen voor investeringen op de prioritaire onderwerpen, waarbij de onderdelen waarvoor middelen worden bestemd concreet uitvoerbaar en bestedingsgereed zijn. In dat voorstel wordt tevens een doorkijk gegeven naar de verdere ambities en bijbehorende mogelijke investeringen, zodat dit bij de afwegingen van het direct bestemmen van middelen kan worden gewogen in het totaal van ambities.
3. Het programmeringsvoorstel biedt inzicht in wat er wordt gerealiseerd, de verwachte looptijd van voorbereiding en uitvoering, de periode en -indien van toepassing- wijze van afschrijving en de daarbij horende afschrijvingslasten, het verwachte jaar van gereedkomen, de omvang en de dekking van de toekomstige beheer- en onderhoudskosten van het betreffende investeringsproject en een voorstel tot wijziging van de begroting waarin de (meerjarige) financiële gevolgen zijn opgenomen.
4. In bepaalde gevallen is het wenselijk op korte termijn duidelijkheid te kunnen geven over investeringen, om met andere partijen een akkoord te kunnen sluiten. Daarom wordt als uitzonderingssituatie de mogelijkheid open gehouden van een separaat statenvoorstel. Dit dient in ieder geval aan de eisen te voldoen: geeft duidelijk investering, doel en planning/looptijd aan, opgenomen is de stand van zaken van de bestemmingsreserve, geeft een doorkijk naar andere prioritaire investeringsonderwerpen (meerjarenbeeld), zodat gevolgen duidelijk in beeld zijn.

Tweede Schil

Als onderwerp voor de tweede schil is in de voorjaarsnota 2016 natuurontwikkeling benoemd. In geval van specifieke kansen of in het geval van achterblijvende andere investeringen kan voor realisering van het Natuurnetwerk Zeeland een beroep worden gedaan op de investeringsagenda. In de eerste plaats wordt voorkomen dat middelen 'op de plank' blijven liggen, terwijl daarmee aan de verplichtingen voor het natuurnetwerk kan worden voldaan. Op de tweede plaats zorgt dit dat als er uitzonderlijke kansen zijn om onderdelen van het Natuurnetwerk Zeeland te realiseren, dat deze niet stranden op een vastliggend budget voor andere onderwerpen.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

In dit voorstel, en toekomstige voorstellen bij begroting/najaarsnota en voorjaarsnota, wordt per (deel)onderwerp voorgesteld middelen uit de bestemmingsreserve te halen en wordt daarbij aangegeven:

- 1) Waarvoor de investeringen/te maken kosten dienen.
- 2) In welke periode de uitgaven daadwerkelijk plaatsvinden.
- 3) In het geval dat gebruik wordt gemaakt van revolverend financieren of afschrijven, op welke manier dit wordt toegepast.
- 4) In het geval dat toekomstige beheers- en instandhoudingskosten verwacht worden, hoe deze gedekt worden.

Daarmee is bij de besluitvorming duidelijk in welke periode voor welke investering uitgaven gedaan worden. Tenminste via de jaarrekening wordt gerapporteerd over de voortgang van de uitvoering. Aangezien voor de uitvoering de vastgelegde werkwijzen, procedures en bevoegdheidsverdeling blijft gelden, zullen ook bijbehorende besluitvorming en rapportage plaatsvinden.

Wat doen we daarvoor?

Voor de vijf prioritaire onderwerpen is eerder in het kader van de zerobased heroverweging een inschatting gemaakt van de investeringen die bij een minimaal ambitieniveau wenselijk worden geacht. Vervolgens is ten behoeve van de investeringsagenda, uitgaande van prioriteit voor investeringen op deze vijf onderwerpen, in beeld gebracht welke investeringsvraagstukken en bijbehorende voorbereidings- en proceskosten in de periode 2017-2019 verwacht worden. Deze inventarisatie heeft tot de volgende tabel geleid, waarbij de kolom minimaal een eerste inschatting geeft van de bedragen wanneer onderwerpen op een minimaal ambitieniveau worden opgepakt. De kolom

maximaal geeft aan om welke bedragen het gaat wanneer de onderwerpen met ambitie worden ingevuld. Voor nu wordt er door ons van uitgegaan dat dit de maximum-ramingen zijn.

Onderwerp	Minimaal 2017 - 2019	Maximaal 2017 - 2019
Campus Zeeland	3.300.000	13.000.000
Economische Innovatie/ Innovatiefondsen	1.500.000	7.500.000
Zuidwestelijke Delta	600.000	3.200.000
Wegeninvesteringen	8.000.000	15.700.000
Impuls Bedrijventerreinen	3.000.000	4.000.000
Totaal	16.400.000	43.400.000

Uit bovenstaande blijkt dat de beschikbare € 28,5 miljoen onvoldoende is om op maximaal niveau alle ambities voor deze vijf onderwerpen in te kunnen invullen. Dit sluit ook aan bij de conclusie van de Commissie Structuurversterking en Werkgelegenheid dat onder meer eerst de randvoorwaarde moet worden geregeld om genoeg investeringscapaciteit vrij te maken voor prioritaire acties.

Realiteit is dat in de praktijk dergelijke projecten ongewild in de voorbereiding of uitvoering soms langzamer tot stand komen. Bovendien zitten sommige activiteiten/ initiatieven nog in meer voorbereidende fasen. Daarmee is een zekere overprogrammering ook wenselijk.

Wat mag het kosten?

Vanuit het totaalbeeld is onderscheid gemaakt tussen activiteiten die nog in een voorbereidende fase verkeren, waarvoor bijvoorbeeld nog afspraken met andere partijen moeten worden gemaakt of nog een verdere uitwerking vragen, en de activiteiten die nu bestedingsgereed zijn. Dat betekent activiteiten waarvan met zekerheid gesteld kan worden dat de uitvoering gestart kan worden. Daarbij is de focus gelegd op activiteiten die in 2017 kunnen plaatsvinden of starten. Daarbij is het voorstel voor de volgende per onderwerp aangegeven activiteiten middelen uit de bestemmingsreserve te onttrekken.

Campus Zeeland

Activiteit	Investering	Periode
a. Voorbereidingen Bèta College	150.000,-	2017
b. Versterken kennis- en innovatienetwerken	400.000,-	2017
c. Versterking onderwijs- en kennisinfrastructuur	300.000,-	2017
d. Implementatie kracht	250.000,-	2017
Totaal:	1.100.000,-	

De nu voorgestelde middelen voor Campus Zeeland zijn voorbereidings-, proces – en activiteitskosten voor verschillende onderdelen van Campus Zeeland. Specifiek voor het Beta Collega, de inzet ten behoeve van de versterking van onderwijs- en kennisinfrastructuur, de koppeling hiervan met het bedrijfsleven, het aanscherpen van de plannen (zoals onderwijscurriculum, financieringsparagraaf) en het verkrijgen substantieel draagvlak binnen en buiten Zeeland (naast bedrijfsleven ook ministeries en universiteiten) om het College te realiseren.

Innovatie

Activiteit	Investering	Periode
a. Fondsen: Zeeland Financial Matching Zeeuws Participatiefonds InnoGo!	€ 45.000,- € 100.000,- € 475.000,-	2017
b. Subsidie MIT Zuid	€ 900.000,-	2017-2019
c. Innovatieondersteuning	€ 120.000,-	2017
d. SDR, circulaire economie en biobased economy	€ 450.000,-	2017
Totaal:	2.090.000	

Het Zeeuws financieringsinstrumentarium bestaat uit onderstaande revolverende fondsen en subsidieregelingen. Gebleken is dat de afgelopen periode succesvol is geïnvesteerd in het financiële ecosysteem en er substantiële behoefte is aan kapitaal. Aan de basis van het ecosysteem staat de eertelijnsfunctie van Impuls, vervolgens is er de toegeleiding naar de verschillende financiële instrumenten, die op en duurzame manier de komende periode bestendig zullen moeten worden.

Bij de fondsen gaat het om bijdragen aan de fondsen:

Zeeland Financial Matching: Zeeland FM adviseert de Zeeuwse ondernemers uit het MKB, die de kans op financiering bij een bankinstelling willen vergroten, maar moeite hebben met het opstellen van hun financieringsvraag.

Zeeuws Participatiefonds: Fonds voor het verstrekken van groeikapitaal aan bestaand (innovatief) Zeeuws MKB om groeiambities te financieren. Dit gebeurt middels een aandelenparticipatie.

InnoGo!: Het begeleiden van innovatieve starters en Zeeuwse MKB'ers door middel van het verstrekken van achtergestelde leningen.

MIT Zuid omvat een set van financiële instrumenten om de eerste fases van innovatie te stimuleren voor het MKB. De subsidies worden in 2017 toegekend. De subsidies hebben een looptijd van maximaal 2 jaar.

Het onderdeel *innovatieondersteuning* betreft een budget wat ingezet kan worden voor organisaties en evenementen die innovatie in Zeeland stimuleren en verbetering van het gebruik van financieringsregelingen. Het gaat hier o.a. om initiatieven op het gebied van crowdfunding, Emergo, MKB doorstart, ZIE, Zomerondernemer en acquisitie. Deze initiatieven hebben in het verleden bewezen succesvolle instrumenten te zijn om innovaties onder de aandacht te brengen die later tot groei komen met een bijdrage vanuit een van de Zeeuwse financieringsinstrumenten.

Ten behoeve van het opzetten van een revolverend fonds voor Smart Delta Resources initiatieven, gerelateerd aan de maatschappelijke opgave Circulaire Economie en Energietransitie, wordt voorgesteld 450.000 euro te bestemmen. Na In navolging op het actieplan Zeeland in Stroomversnelling wordt met mogelijke partners, waaronder het ministerie van Economische Zaken, gesproken over de invulling van een revolverend fonds. De provinciale inzet dient voor voorbereidingen voor een nieuw op te zetten revolverend fonds, kosten van dat fonds en eventuele (Europese en Nationale) cofinanciering van projecten zolang het fonds nog niet operationeel is.

Zuidwestelijke Delta

Activiteit	Investering	Periode
Kosten gebiedsoverleg en bestuurs- en samenwerkingsovereenkomsten	€ 190.000,-	2017
Visievorming Oosterschelde en Westerschelde	€ 40.000,-	2017
Totaal:	€ 230.000,-	

In maart 2015 is de bestuursovereenkomst 'Ontwikkeling Grevelingen en Volkerak Zoommeer' (B0K1) door rijk en de provincies Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Brabant en de betrokken waterschappen ondertekend. Op basis van deze bestuursovereenkomst zijn reeds investeringen ten behoeve van de aanpak van Grevelingen en Volkerak Zoommeer en ten behoeve van zoetwatermaatregelen in de meerjarenbegroting vastgelegd. Op de verschillende onderdelen Grevelingen, Volkerak Zoommeer en zoetwatermaatregelen worden meer uitgewerkte bestuursovereenkomsten voorbereid. Voorbereidende kosten daarvoor en voor de lopende overlegverbanden betreffen in 2017 € 190.000.

Ten behoeve van het opstellen van de ruimtelijke visie Oosterschelde t.b.v. optimaal ruimtegebruik op en om het water en het opstellen interne visie Ambitie Westerschelde wordt € 40.000 aan kosten voorzien in 2017.

Impuls Bedrijventerreinen

Activiteit	Investering	Periode
Subsidie Impuls Bedrijventerreinen 2017	€ 1.500.000,-	2017-2020

In 2017 is de tweede subsidietranche in het kader van de Impuls Bedrijventerreinen voorzien. Op basis van de projecten die bij deze tranche worden ingediend zullen deze middelen aan specifieke projecten worden toebedeeld. Projecten moeten binnen een jaar worden gestart en binnen 3 jaar zijn uitgevoerd. Derhalve loopt de uitvoering van projecten uit deze tranche tot en met 2020.

Wegeninvesteringen

Activiteit	Investering	Periode
Vorbereidings/ studiekosten	€ 200.000,-	2017
N682 Hoek	€ 100.000,-	2017
Ovonde Kruising N289	€ 500.000,-	2017
N290: rotonde Othene + Parallelweg/ fietspad	€ 1.000.000,-	2017-2019
Totaal:	€ 1.800.000,-	

Vorbereidings- en studiekosten betreffen variantenstudies, tracéstudies, bestemmingsplannen en overige onderzoeken gekoppeld aan genoemde projecten en toekomstige projecten.

Bij Hoek is het noodzakelijk een deel van de N682 (Hoekseweg) af te waarderen vanwege de verkeersveiligheid naar 60 km/uur. Een veilige fietsoversteek wordt gemaakt en twee drempels aangelegd in 2017. Uitvoeringskosten zijn € 100.000.

Ter hoogte van Kruiningen is bij de kruising van de N289 met de Burgemeester Elenbaasstraat een tijdelijke uitbuijing aangelegd met het doel op termijn een meer structurele oplossing te creëren. Voorgesteld wordt een Ovonde aan te leggen, zodat het veilig is en het verkeer goed kan doorstromen op deze uitwijkroute voor de A58. Voor uitvoering in 2017 is € 500.000 nodig.

Voor de N290 betreft dit de rotonde ter ontsluiting van Othene en een parallelweg en fietspad tussen de rotonde en de Otheense Kreek. De gemeente Terneuzen draagt bij in de rotonde. Uitvoering start in 2017 en uiterlijk in 2019 wordt de uitvoering afgerond.

Totaaloverzicht

In totaal komt in de jaren 2017, 2018, 2019 € 28,5 miljoen beschikbaar voor investeringen vanuit de investeringsagenda. De toevoeging aan de bestemmingsreserve in 2017 betreft € 8.798.000. Aangezien aan een bestemmingsreserve niet meer kan worden onttrokken dan er in is opgenomen, betreft dit ook het maximale bedrag dat voor wat betreft 2017 kan worden onttrokken. Met dit voorstel wordt daar ruim binnen gebleven.

Onderwerp	Onttrekking
Campus Zeeland	1.100.000
Economische Innovatie/ Innovatiefondsen	2.090.000
Zuidwestelijke Delta	230.000
Wegeninvesteringen	1.800.000
Impuls Bedrijventerreinen	1.500.000
Totaal	6.720.000
Nog beschikbaar na onttrekking	21.780.000

Financiële consequenties externe inhuur: n.v.t.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 september 2016, nr. 16013583;

besluiten:

Uit de bestemmingsreserve Investeringsagenda in totaal € 6.720.000,- te bestemmen voor de onderdelen van Campus Zeeland, Zuidwestelijke Delta, Economische Innovatie, Impuls Bedrijventerreinen en Wegeninvesteringen.

De beschreven spelregels voor de werking van de investeringsagenda vast te stellen.

Besluit in begrotingswijziging verwerken.